

Vägledande uttalande angående jäv i mål enligt LVU

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har vid sitt sammanträde den 8 juni 2006 antagit följande vägledande uttalande.

Med hänvisning till samfundsstyrelsens vägledande uttalande 13 december 2001 (se bilaga) har frågan väckts om en advokat i ett mål angående åtgärd enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) kan företräda två vårdnadshavare för den unge.

Reglerna om intressekonflikt återfinns i 13–15 §§ Vägledande regler om god advokatsed. Uppdrag som biträde enligt LVU omfattas av samma regler rörande intressekonflikt som advokatens övriga verksamhet. Liksom i andra sammanhang saknar den omständigheten att part samtyckt till ett förordnande betydelse för frågan om advokaten kan åta sig eller fullgöra ett uppdrag.

Under förutsättning att vårdnadshavarna inte har motstridiga intressen hindrar inget att en advokat i ett ärende enligt LVU företräder bägge vårdnadshavarna. Frågan är dock vilken prövning som advokaten skall göra vid en förfrågan om att åta sig ett sådant uppdrag. Till skillnad från brottmål med flera misstänkta för inblandning i samma gärning eller för gärningar med samband med varandra är situationen i mål av detta slag inte typiskt sett sådan att intressekonflikt kan antas föreligga eller uppstå mellan vårdnadshavarna. Men i vissa situationer, särskilt när de omständigheter som aktualiserat ingripandet hänför sig till endast den ene vårdnadshavaren, måste risken för att en intressekonflikt föreligger eller kan komma att uppstå under målets handläggning vara så stor att advokaten endast i undantagsfall kan åta sig uppdraget för bägge vårdnadshavarna. Ställningstagandet skall omfatta alla advokater verksamma vid advokatbyrån eller i gemensam kontorsorganisation.

Om en advokat företräder bägge vårdnadshavarna och en intressekonflikt under målets handläggning uppstår dem emellan måste advokaten frånträda uppdraget för dem bägge. I en sådan situation är också andra vid samma advokatbyrå eller i gemensam kontorsorganisation verksamma jurister förhindrade att överta något av uppdragen.

Vägledande uttalande angående byråjäv

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har vid sitt sammanträde den 13 december 2001 antagit följande vägledande uttalande.

Fråga har uppkommit om det är förenligt med god advokatsed att advokater verksamma vid samma byrå eller i gemensam kontorsorganisation uppträder som försvarare för mer än en misstänkt i samma mål.

Reglerna om intressekonflikt återfinns i 13–15 §§ Vägledande regler om god advokatsed. När det gäller uppdrag som försvarare, privat eller offentlig, gäller samma regler rörande intressekonflikt som i advokatens verksamhet i övrigt. Ett samtycke från klienten liksom den omständigheten att den misstänkte begärt advokaten i fråga är i princip utan betydelse för frågan om advokaten kan åta sig eller fullgöra ett uppdrag. Inte heller den misstänktes inställning i ansvarsfrågan, om denne erkänner eller förnekar brott, har någon självständig betydelse för bedömningen av om intressekonflikt föreligger.

Det ligger i brottmålets och därmed försvararuppdragets natur att motsättningar och andra intressekonflikter mellan olika misstänkta kan uppkomma under uppdragets fullgörande. Parter och vittnen kan komma att ändra tidigare lämnade uppgifter, erkännanden tas tillbaka o.s.v. Även förhållanden relevanta för bestämmande av straffvärde och påföljd kan grunda intressekonflikt mellan de tilltalade.

Vid mottagandet av ett försvararuppdrag skall advokaten på samma sätt som vid andra uppdrag pröva frågan om en eventuell intressekonflikt. Endast om det med hänsyn till vad som är känt när uppdraget erbjuds är uppenbart att det inte föreligger eller kan tänkas uppkomma en intressekonflikt får advokaten åta sig uppdraget. Ställningstagandet skall omfatta alla advokater verksamma vid advokatbyrå eller i gemensam kontorsorganisation.

När det gäller privata försvare kan det vidare inte komma i fråga att en tilltalad svarar för ersättningen till advokat, som försvarar annan tilltalad i samma mål.